

Posudek vedoucího diplomové magisterské práce

Katedra činoherního divadla DAMU

Akademický rok 2018/23019

Tomáš Loužný

MEZI AUTORSTVÍM A REŽIÍ

(DRAMATIZACE VERSUS AUTORSKÁ ÚPRAVA)

Vedoucí diplomové práce: prof. MgA. Jan Vedral, PhD.

Sám název a téma diplomové práce studenta režie Tomáše Loužného vystihuje diplomantovu rozkročenost mezi tvorbou dramatika, dramaturga a režiséra.

Praktickou částí Tomášova diplomového úkolu byla jeho inscenace vlastní dramaturgie Hostovského prózy Cizinec hledá byt. Ve stejné sezoně režíroval také ve studiu DJKT Plzeň v české premiéře hru Jeana-Luca Lagarce Jenom konec světa. Velmi důkladná analýza a reflexe přípravy obou inscenací s důrazem na režiséry (a v prvním případě i dramaturgy) přístup k textu představuje také více než polovinu rozsáhlé diplomové práce. Přiložena je také dramaturgie Hostovského románu, překlad Lagarceovy hry a její režijně dramaturgická úprava pro potřeby inscenace.

Jako slibný mladý dramatik po dvojnásobném vítězství ve „školní havlovské soutěži“ texty Hosté a Výměna napsal Tomáš Loužný další jednoaktovou hru – Náš domov, ta získala (spolu s dalšími dvěma texty) druhé místo v letošním ročníku soutěže E. Schorma pořádaného Dilia.

Během studia tak diplomant jako dramatik, překladatel (přeložil hru D. Kellyho Po konci světa, zdá se, že apokalyptické názvy her Loužného přímo přitahují), dramaturg, úpravce a režisér prošel všemi možnými konfiguracemi vztahu inscenátor a text, s výjimkou toho, aby byl jako autor vystaven interpretaci vlastního textu režisérem. (Nepočítejme scénický náčrt vítězné hry pro potřeby školní soutěže.)

Tuto zkušenost se diplomant pokouší teoreticky reflektovat v první polovině diplomové práce – a řeknu přímo, že se mu to vesměs daří. Zdůrazněme, že nejde o teatrologickou studii, která by se snažila ustanovit, jak mají tyto složité vztahy mezi literaturou a scénou být správně, a to podle toho, jaký názor, zda – zjednodušeně – textocentrický či posdramatický – teatrolog zastává a obhájí. Jde o práci praktikujícího režiséra a dramaturga, který se zabývá tím, jak scénický výtvar, předvádějící nějaký preexistenční text, funguje teď a tady.

Při svém uvažování vychází z dramaturgického pohledu, který nabídl Z. Hořínek, když opřel problematiku scénického provedení dramatického textu o teorii překladu, resp. její koncepci předloženou V. Levým. Toto východisko pak Loužný v práci rozšiřuje a komplikuje přihlédnutím k řadě v dnešním diskursu nastolovaných pojetí. Zabývá se např. britským konceptem překladu – adaptace (Crimpova textová verze Moliérova Misanropa), teorií adaptace Lindy Hutcheon, režijními pracemi Ostermeierovými, Nebeského, K. Mitechell či J. Klaty. Rozlišuje mezi interpretací a adaptací. Bere v potaz postmodernistické koncepce Lyotardovy (konec příběhů), Barthesovy (smrt autora), nepřehlédne ale ani W. Benjamin a jeho esej o původnosti uměleckého díla ve světě jeho nekonečné reprodukovatelnosti či novou podnětnou studii M. Petříčka Filosofie en noir. Zavítá do

oblastí autorského práva, které je beznadějně opožděné za proměňujícím se pojetím autorství a autority, a zabývá se – a to právě v souvislosti s autoritou - i etickou stránkou problémů které přináší nekončící proces recyklování obsahů a postupů jejich sdělování, související s celým vývojem evropského divadla a urychleným dnešní horečkou repasí, čili předělávek.

Autorská i režisérská část Loužného osobnosti se v práci propojují v teoretickém zobecnění praktické zkušenosti. Práce se opírá o širokou znalost odborné literatury, diplomant umí poznatky aplikovat, i když častěji jako nástroj potvrzení své teze, než jako názor, který by ji zpochybňoval. Práce je napsána čtivě, přiznejme však, že v popisu vlastní praxe snad až zbytečně pedantně.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou A.

V Praze 10. září 2019

Prof. MgA. Jan Vedral, PhD.